

Wyrok z dnia 19 września 2007 r.

III UK 39/07

W przypadku ponownego ustalenia przez organ rentowy z urzędu tytułu podlegania (niepodlegania) ubezpieczeniu społecznemu wynikającemu z ujawnienia istotnych okoliczności istniejących przed wydaniem wcześniejszej decyzji ostatecznej (zatajenie faktu podlegania ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących pozarolniczą działalność), ponownie wydana deklaratoryjna decyzja o niepodleganiu rolniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego wywołuje skutek z mocą wsteczną (art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm. w związku z art. 52 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.).

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Zbigniew Myszka (sprawozdawca), Romualda Spyt.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 września 2007 r. sprawy z odwołania Anny S. od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziału Regionalnego w R. z udziałem zainteresowanego Michała S. o wyłączenie z ubezpieczenia społecznego rolników, na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 14 grudnia 2006 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 14 grudnia 2006 r. oddalił apelację wnioskodawczyni Anny S. od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 11 sierpnia 2006 r., oddalającego odwołanie od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w R. z dnia 20 grudnia 2005 r., stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodaw-

czyni w pełnym zakresie w okresach od 1 stycznia do 31 grudnia 2000 r., od 1 kwietnia 2001 r. do 30 września 2004 r. i od 1 stycznia 2005 r.

W sprawie tej ustalono, że w dniu 10 stycznia 2001 r. wnioskodawczyni Anna S. złożyła do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziału Regionalnego w R. (zwanej dalej KRUS) wniosek o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników w związku z rozpoczęciem działalności rolniczej od dnia 1 stycznia 2000 r. W dniu 26 stycznia 2001 r. Michał S. zgłosił wnioskodawczynię do ubezpieczenia jako domownika rolnika, oświadczając, że jego córka Anna S. pracuje w jego gospodarstwie rolnym od 1 stycznia 2000 r. Decyzją z dnia 29 stycznia 2001 r. KRUS stwierdziła podleganie wnioskodawczyni ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie począwszy od dnia 1 stycznia 2000 r. W dniu 27 lutego 2001 r. wnioskodawczyni zawiadomiła organ rentowy o rozpoczęciu działalności gospodarczej w formie handlu detalicznego (handlu obwoźnego artykułami spożywczymi i przemysłowymi) z dniem 26 lutego 2001 r. Decyzją z dnia 5 stycznia 2004 r. KRUS nałożyła na nią obowiązek opłacania, począwszy od II kwartału 2004 r., składki na ubezpieczenie społeczne rolników w podwójnej wysokości, gdyż podlega ona z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników i równocześnie prowadzi pozarolniczą działalność. Z kolei decyzją z dnia 5 stycznia 2005 r. KRUS stwierdziła ustanie tego obowiązku od dnia 1 października 2004 r. z powodu zgłoszenia przez wnioskodawczynię przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej od dnia 30 września 2004 r. do odwołania. Pismem z dnia 18 stycznia 2005 r. wnioskodawczyni powiadomiła organ rentowy o zmianie formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych i że od dnia 1 stycznia 2005 r. opłaca podatek dochodowy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w formie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów ewidencjonowanych. W tej sytuacji KRUS ponownie ustaliła obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w podwójnej wysokości, a następnie decyzją z dnia 15 marca 2005 r. stwierdziła ustanie ubezpieczenia w związku z niedostarczeniem przez wnioskodawczynię do 14 lutego 2005 r. wymaganych dokumentów. W odpowiedzi wnioskodawczyni przedstawiła zaświadczenie o wykreśleniu z ewidencji działalności gospodarczej z dniem 23 marca 2005 r., w konsekwencji czego KRUS wydała kolejną decyzję o objęciu jej ubezpieczeniem społecznym rolników w pełnym zakresie. Od dnia 29 marca 2005 r. wnioskodawczyni podjęła działalność gospodarczą, informując o tym Urząd Skarbowy oraz organ rentowy, co prowadziło do wydania przez KRUS decyzji z dnia 7 kwietnia 2005 r. zobowiązującej Michała S. do opła-

cania składki za córkę Annę S. w podwójnej wysokości począwszy od dnia 1 stycznia 2005 r. Decyzję tę doręczono Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w R., który zawiadomił KRUS, że wnioskodawczyni zgłoszona była do ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 1 października 1998 r. do dnia 31 grudnia 2000 r. oraz zwolniona z opłacania składek z powodu wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od 16 lutego 2000 r. do 4 lipca 2000 r. W wyniku postępowania wszczętego w sprawie prowadzenia przez wnioskodawczynię działalności gospodarczej nieprzerwanie od 1998 r. KRUS otrzymała zaświadczenie z Urzędu Skarbowego w R. z 2 stycznia 2006 r., stwierdzające, że wysokość należnego podatku z tytułu prowadzonej działalności za rok 2000 wyniosła - 0 zł oraz z 27 stycznia 2006 r. podające wysokość przychodu za rok 2000 osiągniętego przez wnioskodawczynię z tytułu prowadzonej działalności. Decyzją z dnia 20 grudnia 2005 r. KRUS, na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm., powoływanej dalej jako ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników lub ustawa), stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodawczyni w pełnym zakresie w okresach od 1 stycznia 2000 r. do 31 grudnia 2000 r., od 1 kwietnia 2001 r. do 30 września 2004 r. i od 1 stycznia 2005 r.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, który uznał decyzję organu rentowego za prawidłową, po ustaleniu, że 10 stycznia 2001 r., tj. w dniu zgłoszenia się do ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodawczyni nie spełniała przesłanek do objęcia jej tym tytułem ubezpieczenia, ponieważ prowadziła wówczas działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniu społecznemu. Wnioskodawczyni nie mogła również skutecznie dokonać wyboru ubezpieczenia zgodnie z art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ponieważ w dniu 27 lutego 2001 r., tj. w dniu podjęcia ponownie działalności gospodarczej, jej „staż” ubezpieczeniowy w systemie ubezpieczenia społecznego rolników wynosił 1 miesiąc i 27 dni, zamiast wymaganego jednego roku.

Sąd Apelacyjny uznał, że możliwe było wydanie przez organ rentowy decyzji stwierdzającej ustanie ubezpieczenia z datą wsteczną. Z konstrukcji art. 7 i art. 16 ustawy wynika, że podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników następuje z mocy prawa i tylko w przypadku spełnienia określonych w tych przepisach przesłanek, natomiast organ rentowy jedynie potwierdza decyzją podleganie temu ubezpieczeniu. Deklaratoryjny charakter tej decyzji nie budzi zatem wątpliwości. W pierwotnej decyzji KRUS uznała, że wnioskodawczyni

spełniała przesłanki z art. 7 i 16 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i na podstawie złożonego przez nią oświadczenia o rozpoczęciu z dniem 1 stycznia 2000 r. pracy w gospodarstwie rolnym stwierdziła, że podlega ona rolniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego. Jednakże do wydania tej decyzji z całą pewnością by nie doszło, gdyby wnioskodawczyni we wniosku zawarła informację o równoczesnym prowadzeniu w 2000 r. działalności gospodarczej. W ocenie Sądu Apelacyjnego, twierdzenie wnioskodawczyni jakoby zawiesiła działalność gospodarczą w 2000 r., a składki na ubezpieczenie społeczne z tego tytułu opłacała wyłącznie w celu kontynuowania ubezpieczenia i w dobrej wierze dokonała zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego rolników, nie jest wiarygodne. Postępowanie wnioskodawczyni na przestrzeni lat 2001 - 2006 świadczy o znajomości przepisów i konsekwentnym dążeniu do objęcia i pozostania w systemie ubezpieczenia społecznego rolników, bez jakichkolwiek dodatkowych obciążeń, chociażby w postaci opłacania składki na ubezpieczenie społeczne w podwójnej wysokości.

W skardze kasacyjnej pełnomocnik wnioskodawczyni zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 378 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., w następstwie czego Sąd Apelacyjny nie rozważył istoty zarzutów apelacyjnych co do właściwości zastosowanej podstawy prawnej przy prawidłowej wykładni art. 36 oraz art. 3a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a także art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), w związku z art. 52 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jako okoliczność uzasadniająca przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca wskazała istnienie zagadnień prawnych sformułowanych w następujących pytaniach: 1) czy decyzja o ustaniu rolniczego ubezpieczenia wydana na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników „ma charakter konstytutywny czy deklaratoryjny, a w związku z tym czy organ rentowy może wydać decyzję o ustaniu tego ubezpieczenia w okresie przed jej wydaniem - tożsamym z okresem wskazanym we wcześniejszej decyzji o podleganiu ubezpieczeniu rolników”, 2) jakimi kryteriami powinien kierować się sąd dokonując oceny „dobrej wiary” osoby zgłaszającej się do ubezpieczenia społecznego rolników, którą bezzasadnie objęto uprzednio tym ubezpieczeniem, a także 3) czy stwierdzenie dobrej lub złej wiary osoby zgłaszającej się do ubezpieczenia ma wpływ na wydanie później decyzji o ustaniu ubezpieczenia, w sytuacji gdy organ rentowy stwierdzi, że decyzja o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu nie była uzasadniona.

Zdaniem skarżącej, na gruncie art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie ma podstaw do przyjęcia deklaratoryjnego charakteru decyzji o ustaniu tego ubezpieczenia. Przepis przewiduje wydawanie decyzji w celu stwierdzenia, że osoba dotychczas nieobjęta ubezpieczeniem społecznym rolników spełniła określone ustawą wymagania uzasadniające objęcie jej tym ubezpieczeniem, bądź że osoba dotychczas objęta tym ubezpieczeniem przestała spełniać określone wymagania, będące podstawą objęcia jej ubezpieczeniem i dlatego jej ubezpieczenie ustało. Zatem „takie deklaratoryjne stwierdzenie rodzi w konkretnych okolicznościach skutki w postaci podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub jego ustania i w związku z tym można mówić o konstytutywnym charakterze decyzji”. Z tego wynika, że decyzja o ustaniu ubezpieczenia rolniczego nie może obejmować okresu sprzed jej wydania, a w szczególności - jak to ma miejsce w sprawie - okresu, który jest tożsamy z okresem początkowym wskazanym we wcześniej wydanej decyzji o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników. Ponadto nie jest możliwe ustanie ubezpieczenia, które nigdy nie powstało. Tymczasem oddalenie apelacji przez Sąd drugiej instancji i przyjęcie tym samym, że zaskarżona decyzja KRUS jest prawidłowa przeczy temu bezspornemu twierdzeniu, albowiem okres objęty zaskarżoną decyzją jest identyczny z okresem wcześniejszej decyzji stwierdzającej podleganie skarżącej ubezpieczeniu społecznemu rolników. Zdaniem skarżącej - stan, w którym osoba nigdy nie spełniała przesłanek objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników, a została tym ubezpieczeniem objęta - wykracza poza zakres art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Do tych okoliczności Sąd Apelacyjny nie odniósł się jednak w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, skupiając się na przepisach dotyczących objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników, których treść jest bezsporna i nie była kwestionowana w apelacji. Tym samym Sąd Apelacyjny nie rozpoznał sprawy w granicach apelacji. Skarżąca wskazała też, że twierdzenie Sądu jakoby nie dokonała zgłoszenia do KRUS w dobrej wierze i że zdawała sobie sprawę z obowiązujących przepisów i ich konsekwencji jest o tyle błędne, że gdyby w istocie tak było, to uniknęłyby podwójnego ubezpieczenia zarówno w ZUS, jak i w KRUS, a zatem nie znalazłaby się w sytuacji, która prawdopodobnie spowoduje obciążeniem jej składkami ZUS wraz z odsetkami za kilkuletni okres. W konsekwencji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę w całości poprzez ustalenie, że ubezpieczenie społeczne rolników

skarżącej w zakresie określonym w zaskarżonej decyzji nie ustało, a ponadto o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie ma usprawiedliwionych podstaw prawnych. Podniesione zarzuty naruszenia wskazanych w skardze przepisów postępowania, tj. art. 378 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., powiązane z twierdzeniem, że „doszło do pominięcia przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie przy wydawaniu zaskarżonego wyroku rozważenia istoty zarzutów apelacyjnych co do właściwości zastosowanej postawy prawnej przy prawidłowej wykładni przepisów art. 36 oraz 3a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a także art. 83a o ubezpieczeniu społecznym, w związku z przepisem art. 52 ust 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników” okazały się chybione już dlatego, że w istocie rzeczy zostały odniesione do wykładni wskazanych przez skarżącą przepisów prawa materialnego, a nie do wadliwego zastosowania wskazanych przepisów prawa procesowego. Ponadto dla prawidłowego osądzenia sprawy przesądzające było ustalenie, że przed zgłoszeniem wnioskodawczyni do rolniczego ubezpieczenia społecznego prowadziła ona pozarolniczą działalność i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniu społecznemu oraz opłacała składki na ubezpieczenie społeczne. Jak ustalił Sąd Apelacyjny, składki te wnioskodawczyni opłacała w 2000 r., według jej twierdzeń w celu kontynuowania ubezpieczenia, tyle że przez część tego roku pobierała zasiłek macierzyński, a w całym tym roku wykazała przychód z działalności pozarolniczej, co świadczyło „o aktywnym jej prowadzeniu” i podleganiu innemu tytułowi ubezpieczenia społecznego.

W skardze kasacyjnej nie podważono ustaleń dotyczących prowadzenia przez wnioskodawczynię pozarolniczej działalności i podlegania z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu, co nie mogło prowadzić do zakwestionowania podstawowego faktu zatajenia podlegania temu tytułowi ubezpieczenia społecznego w datach dokonywanych zgłoszeń do rolniczego ubezpieczenia społecznego. Dlatego Sąd Apelacyjny mógł „z całą pewnością uznać, że wnioskodawczyni podlegając w 2000 r. ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej nie spełniała przesłanek do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, zaś w dniu 27 lutego 2001 r., tj. w dniu podjęcia ponownie działalności go-

spodarczej Anna S. nie mogła skutecznie dokonać wyboru ubezpieczenia zgodnie z treścią art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.". Wszystko to oznaczało, że w datach zgłoszenia do rolniczego ubezpieczenia społecznego wnioskodawczyni nie spełniała ustawowych warunków objęcia jej rolniczym tytułem ubezpieczenia (art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników), a wydanie decyzji o objęciu tym ubezpieczeniem było dotknięte od początku wadą prawną wywołaną faktem zatajenia podlegania innemu tytułowi ubezpieczenia społecznego. Zatajenie innego tytułu ubezpieczenia społecznego, w tym korzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia osób prowadzących pozarolniczą działalność, prowadziło do usprawiedliwionego podważenia przez Sąd Apelacyjny deklarowanej rzekomej „dobrej wiary” wnioskodawczyni przy zgłoszeniu do rolniczego ubezpieczenia społecznego. Oznaczało to także, że Sąd Najwyższy nie mógł formułować kryteriów, jakimi powinny kierować się Sądy dokonując oceny „dobrej wiary” w zakresie zgłoszenia do rolniczego ubezpieczenia społecznego, poza tym, że osoba zgłaszająca się do ubezpieczenia nie powinna ukrywać okoliczności istotnych z punktu widzenia wypełnienia ustawowych przesłanek podlegania wnioskowanemu tytułowi ubezpieczenia społecznego. W takiej sytuacji rolniczy organ rentowy, który ujawnił zatajenie faktu podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, co wykluczało od początku (*ex ante*) dopuszczalność objęcia wnioskodawczyni rolniczym tytułem ubezpieczenia, był władny wydać decyzję korygującą z mocą wsteczną bezpodstawnie wcześniej ustalony tytuł rolniczego ubezpieczenia społecznego, chociaż w wydanej decyzji KRUS nie powołała wszystkich materialnych podstaw tej decyzji.

Wprawdzie wydana przez KRUS decyzja stwierdzała ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w okresach w niej wskazanych, ale z jej uzasadnienia wynika, że wnioskodawczyni nigdy nie spełniła ustawowych warunków do objęcia jej rolniczym tytułem ubezpieczenia społecznego. W istocie rzeczy była to zatem deklaratoryjna decyzja stwierdzająca nie tyle ustanie, co niepodleganie z mocą wsteczną rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu, która została oparta na ustaleniu, że wnioskodawczyni zataiła fakt podlegania innemu tytułowi ubezpieczenia społecznego i z tego względu nie spełniała ustawowych warunków podlegania rolniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego (art. 7 ust. 1, art. 16 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a także art. art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 52 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). Ta nowa decyzja wydana została nie dlatego, że nastąpiła zmiana w stanie faktycznym lub prawnym,

ale dlatego, że ujawnione zostały nowe okoliczności istniejące przed wydaniem wcześniejszych decyzji, które od początku stanowiły przeszkodę do objęcia wnioskodawcy rolniczym tytułem ubezpieczenia społecznego.

Przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników regulujące postępowanie w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczenia nie zawierają regulacji w zakresie wznowienia postępowania czy też przeprowadzenia ponownego postępowania w przypadku stwierdzenia, że prawomocna decyzja w przedmiocie podlegania ubezpieczeniu była błędna. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Aktualnie obowiązujący przepis art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zawiera regulację dotyczącą ponownego ustalenia prawa lub zobowiązania, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo lub zobowiązanie (ust. 1), a także regulację dotyczącą uchylania, zmiany lub unieważniania ostatecznych decyzji w drodze wznowienia postępowania na zasadach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego (ust. 2). Przepis art. 83a został wprowadzony ustawą z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 241, poz. 2074) i obowiązuje od 1 stycznia 2003 r. W dniu wydania zaskarżonej decyzji przepis ten jeszcze nie obowiązywał. Nie oznacza to jednak, że nie było możliwości uchylenia prawomocnej decyzji nawet w przypadku, gdy organ Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydający decyzję został wprowadzony w błąd przez zainteresowaną. Zawarte w art. 52 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników odesłanie do przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oznaczało, że w tego rodzaju przypadkach należało stosować przepis art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, że w sprawach uregulowanych ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przed wejściem w życie art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (1 stycznia 2003 r.) uchylenie prawomocnej decyzji w sprawie objęcia ubezpieczeniem społecznym lub ustania ubezpieczenia mogło zatem nastąpić na podstawie art. 123 tej ustawy w drodze wznowienia postępowania na zasadach określonych w art. 145 k.p.a., co dotyczyło także decyzji wydawanej w sprawie ubezpieczenia społecznego rolników.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy uznał, że w przypadku ponownego ustalenia z urzędu właściwego tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu wynikającego z ujawnienia istotnych okoliczności istniejących przed wydaniem wcześniejszej decyzji ostatecznej organu rentowego (zatajenie faktu podlegania ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących pozarolniczą działalność), ponownie wydana deklaratoryjna decyzja o niepodleganiu rolniczemu tytułowi ubezpieczenia wywołuje skutek z mocą wsteczną (art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 52 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników). W konsekwencji skarga kasacyjna podlegała oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

=====